

Mati.

(Povest. — Spisal Cvetinomiški.)

VII.

Solčanec, 14. aprila.

Predragi brat Hinko!

Sedaj, ko Ti pišem to pismo, imam solze v očeh in Te lepo prosim, obrni, obrni! Tudi mati te na kolenih prosijo: Postani drugačen, sicer boš zavedel v nesrečo samega sebe in mene z materjo vred. Sporočili so nama iz mesta, kakšen da si. Mati so jokali cel večer, tako hudo jim je bilo, veš. In Ti si prej obetal, da se boš pridno učil in da boš molil vsak dan . . . Sedaj pa . . . sedaj . . . O, pomisli, koliko trpijo mati radi Tebe, koliko skrbi jim napravljaš dan na dan. Cele tedne se ne odpočijejo od dela, vsi zdelani so že. Jaz se bojim zanje, preveč se ubijajo, revica . . . Sedaj si že malo odrastel, lahko spoznaš svojo neumnost in kreneš spet na pravo pot. Še je čas. Kaj pa bi bilo, če bi šlo vedno tako naprej!? Mati bi od žalosti gotovo zboleli in umrli; že tako so slabotnega zdravja. Vidiš, vsi materini nauki, ki si jih slišal, so brez vpliva — bob ob steno. Doma si se lepo vedel in si tudi kazal, da boš še kaj. Pričel si pa z neumnostmi in namah je vsemu konec. Moli in Božja prosí pomoči, da spoznaš svojo zmoto, in Bog Te bo gotovo uslišal! — Ne misli, da jaz doma lenarim; delati moram kakor mati in božna sem; prehladila sem se prejšnji teden na polju. Veš, meni je res prav hudó. Če misliš na pravo pot, stori to brž, brez obotavljanja! Pusti neumnosti pri miru in ogibaj se slabih tovarišev. Oh, kolikokrat mislim nate! Bodi moj prejšnji dobri bratec! Usmili se matere!

Pozdravlja Te

Tvoja sestra Milka.

P. S. — Lepo Te prosim, dragi Hinko, hodi v cerkev, uči se pridno in spominjaj se me pri molitvi, kakor se spominjam Tebe jaz,

Tvoja ljubeča mati.

Ko je prebral Hinko to pismo, sam ni vedel, kaj bi storil. Joka je sedel za mizo kraj okna in v joku je njegovo telo neprestano vzdrhtevalo. Opoldne ni mogel od same žalosti jesti. Tih in klavrn je odšel po ulici iz mesta vun na prostrano polje, kjer je blodil do noči.

Sklenil je v svojem srcu: Drugo pot moram, takoj, na mestu! Tako ne more dalje.

Šel je naravnost v cerkev in se je tam razjokal pred oltarjem Matere božje. Molil je dolgo, dolgo. In ko je vstal in se odpravil domov na stanovanje, je bilo njegovo srce mirno in vdano.

Spomnil se je tedaj na tisto svojo prvo pot v cerkev, kamor ga je bila vodila mati, in spomnil se je tudi, kako je šel na visoko Ključevico na božjo pot k Materi božji in mati z njim.

Marija, k tebi, uboge reve,
mi zapuščeni vpijemo . . .

. . . Peli so romarji s hripavimi, zategljivimi glasovi, starikavi, sključeni. In starec spredaj je držal križ visoko v zraku.

Hinko je slišal sedaj natanko tisto pesem in tudi sam ji je odpeval. Iz doline je šel v hrib in je bil potr, upognjen. Proseča pesem v njegovem srcu pa ni zamrla nikoli. Tam na vrhu hriba je stala bela cerkvice z zvonikom, in zvonovi so že pozdravljali, doneli in brneli so zmagoslavno po ozračju . . .

Spoznal je Hinko naenkrat, kam bi ga bilo lahko pripeljalo neredno življenje, in vedel je: Mati je molila zanj, in Bog jo je uslišal.

Zaspal je Hinko z vdanostjo na licih in ustne so še v spanju šepetale: „Mati, vi ste molili zame!“

Stanka se je odslej ogibal in ni govoril rad z njim. Najraje je bil sam ali pa pri Tončku. S tem se je zopet spoprijaznil in postala sta velika prijatelja.

Od začetka se je Stanko čudil.

„Kaj pa si tako čmerikav? Še govoriti se ti ne ljubi z menoj . . . Ali sem se ti kaj zameril?“

Kadil je Stanko cigareto in si je gladil z desnico lasé, ki so se mu usipali preko čela in senc.

Hinko mu je pogledal naravnost v oči, in nič več ni bilo strahu v njegovem srcu.

„Naj ti povem odkrito: Jaz sem nastopil drugo pot, kakor sem se bil že namenil doma, in ki si mi jo zastavil ti in nihče drugi . . . Če hočeš, govori pametno! Burk ti ni treba uganjati, pred menoj ne . . .“

Na ves glas se je zasmel tedaj Stanko in se je tolkel z rokama po kolenih, kakor da ga hoče smeh udušiti.

„Si znorel ali kaj? Bodi no, Hinko! Kaj pa pravzaprav misliš?“

Opri se je Stanko s komolcem ob mizo in je gledal s smehljajočim obrazom v Hinka.

„Jaz se ne šalim,“ reče Hinko in hudo mu postane. „Mislim v resnici, kar sem ti povedal. Ti si me spravil najprvi na slabo pot — čemu se hliniš? . . . No, sedaj so ti časi minuli, in jaz moram začeti resno delati.“

Stanko ga ni več poslušal. Pograbil je naglo klobuk in je stekel iz sobe po stopnjicah navzdol. Od tega časa pa sta govorila s Stankom le malokedaj in še takrat sta si komaj pogledala v oči.

Tonček je pa postajal Hinku vsak dan ljubši.

Sedela sta za mizo, knjige pred seboj in sta se učila. Oba sta bila enakih misli in oba sta čutila v srcu posebno nagnenje drug do drugega. Ta ljubezen ju je družila v žalostnih in veselih urah.

Na mater in na dom je mislil sedaj Hinko, če je imel le količjak časa. Zato je bilo njegovo srce mirno in zadovoljno, in učil se je z velikim veseljem.

Ob jasnih toplih večerih je pa šel na izprehod in Tonček z njim. Nazadnje sta pa stopila še v cerkev, da sta malo pomolila.

Pripetilo se je, da je srečal nekoč Hinko Podlogarjevega Francka. Francek je šel sam po ulici, visokovzravn, modro čepico na glavi; v roki je pa imel srebrnookovano palico, in se je z njo igral. Hinko ga je komaj spoznal.

„Si še v mestu? — Pa zrastel si, fant, zrastel!“

Stal je Francek pred Hinkom, ponosno, v roki je vrtel palico, in njegove oči so mežikale v solncu.

Hinko mu je podal desnico.

„Kopriva ne pozebe, kaj? . . . No, pa saj si tudi ti že cel korenjak.“

Zrl je Hinko vanj in je občudoval njegovo čepico, ki se mu je tako lepo podala.

„Kako je gosposki,“ si je mislil na tihem. Glasno mu je pa rekel:

„Te kaj obiščejo od doma? Pride kdo iz Solnčanca sem v mesto?“

Francek je pomolčal.

„Malokdaj! — A kaj me briga Solnčanec? V mestu je desetkrat lepše kakor doma. Tu se lahko počteno zabavam, in denarja imam . . . Denarja kakor smeti . . . Ne učim se nič, he — he, in čemu tudi? Semintja pohajkujem in se veselim . . . Lepo življenje, kaj ne?“

Zavrtel je Francek palico visoko v zraku, okrenil se je in je šel . . .

Hinko je gledal še dolgo za njim, za tem veselim, gosposkim Franckom, dokler mu ni izgínil v drugi ulici izpred oči.

V šoli je šlo Hinku sedaj vse po sreči. Profesorji so ga imeli zopet radi, ko so zapazili, da se uči.

Ko je pa dobil od doma drugo pismo, ni bilo nič več osornih besedi in strogih opominov v njem. Mati mu je tudi pisala, da je Milka težko bolna in da leži v postelji.

Sestro je imel Hinko vedno rad, ko je zvedel o njeni bolezni, mu je bilo grenko in otožno pri srcu. Videl je njen obraz, bel kakor sneg, in oči, vdane, brez izraza, čisto mirne in mrtve . . . Zazdelo se mu je, da Milka že takrat ni bila čisto zdrava, ko je bil on še doma.

Odpisal je in je povedal, da mu je zelo hudo zaradi Milke.

Mučila ga je pa misel, kaj bi bilo pač potem, če bi Milka umrla. Kaj naj počné tedaj mati sama? Kako naj si prislužijo denar za njega? — — Vse to je stopalo Hinku pred oči, in ni bil vesel.

Potožil je Tončku svojo boleost. In Tonček ni rekel nič drugega kakor:

„Pojdi v cerkev in se priporoči Materi božji. Ona te bo potolažila, da boš prenašal lahko mirno to svoje gorje.“

(Dalje prihodnjč.)

